

ਅਪੀਲ ਸਿਵਲ।

ਭੰਡਾਰੀ ਸੀ. ਜੇ. ਅਤੇ ਟੇਕ ਚੰਦ, ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ

ਸ. ਕਾਬੁਲ ਸਿੰਘ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1955 ਦੇ ਪੱਤਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 62.

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, ਆਰਟੀਕਲ 226 ਅਤੇ 227—ਪਰਦਾਮਸ ਦੀਆਂ ਰਿੱਟਾਂ, ਮਨਾਹੀ ਅਤੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਰੀ—ਸਰਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿੱਟ ਦਾ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਾਇਰਾ- ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਕਦੋਂ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਹੈ- ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ, ਚਾਹੇ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੋਵੇ।
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ: -

(1) ਪਰਮਿਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ , ਰੂਪ ਵਿੱਚ , ਕਿਸੇ ਨੀਵੀਂ ਅਦਾਲਤ , ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜੀ ਡਿਊਟੀ ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਤੋਂ। ਇਹ ਇੱਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਲ ਨੂੰ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਕੋਲ ਹੈ ਪਰ ਵਰਤਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(2) ਮਨਾਹੀ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਡਾਂਗ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਜਾਂ ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(3) ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਘਟੀਆ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਤੋਂ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਘਟੀਆ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੋੜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਿਆ ਹੈ। ਰਿੱਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਿਆਂਇਕ ਅਤੇ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇਸਦੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਿਰਫ਼ ਗਲਤੀਆਂ ਅਤੇ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ, ਜਾਂ ਅਖਤਿਆਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ, ਜਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕਰਣ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਬੂਤ ਵਿਰੋਧੀ ਸੀ, ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਖੇਜ ਦਾ

ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਦੀ ਕਾਫੀਤਾ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ ਜੋ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਤਾਂ ਹੀ ਜੇਕਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘਟੀਆ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ; ਪਰ ਜੇਕਰ ਤਰੁੱਟੀਆਂ ਦੁਰਘਟਨਾਤਮਕ, ਹਾਨੀਕਾਰਕ, ਤਕਨੀਕੀ ਜਾਂ ਰਸਮੀ ਹਨ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਨਾਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਜਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਕਾਫੀ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ, ਤਾਂ ਰਿੱਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਗਲਤੀ ਜੋ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹਦਾਇਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਜੋ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਅਸਧਾਰਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਏਗੀ।

ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਜੇਮੈਲ ਕਪੂਰ ਵੱਲੋਂ 1955 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 77 ਵਿੱਚ 19 ਮਈ, 1955 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੈਟਰਜ਼ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ।

ਐਚ ਐਸ ਗੁਜਰਾਲ ਅਤੇ ਐਚ ਐਲ ਮਿੱਤਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਐਚ ਐਸ ਦੇਆਬੀਆ ਅਤੇ ਐਚ ਐਲ ਸਿਬਲ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਫੈਸਲਾ

ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ.- ਕਪੂਰ, ਜੇ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਇਹ ਅਪੀਲ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਨਰਲ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ?

ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਾਬੁਲ ਸਿੰਘ, ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚ ਸਮਝਦਿਆਂ, 37 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ 13 ਕਿ. ਕਾਬੁਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਅਤੇ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦੋ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀਆਂ।

ਕਾਬੁਲ ਸਿੰਘ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ-ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਵਿਭਾਗ ਕਾਬੁਲ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਕੁਝ ਰਕਬਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਰਕਬਾ 11 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ 6 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ | ਯੂਨਿਟਾਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁੜ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। 3 ਸਤੰਬਰ, 1953 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਅੰਤਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਤਾ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ-ਜਨਰਲ (ਸ੍ਰੀ ਛਕਨ ਲਾਲ) ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਖਿਆ: -

“ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਕਾਬੁਲ ਸਿੰਘ, ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਕਾਏ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਡੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਧੋਖਾ

ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਨਾਰਥੀ (ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਲੈਂਡ ਕਲੇਮਜ਼) ਐਕਟ, 1948 ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਗੂੜ੍ਹਾ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਕਾਬੁਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਸੀ, ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਸੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਜੁਬਾਨੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ, ਕਾਬੁਲ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੇ ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਵਾ ਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਾਕੀ ਦੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਦੇ ਤਿਹਾਈ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਮਿਲੀ। ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫਿੱਟ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਧੀਕ ਨਿਗਰਾਨ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਢੁਕਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ।“

ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ ਕਿ 11 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਪਲਾਟ 6। ਜਿਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਕਾਬੁਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਾਫ਼ੀ ਖਰਚੇ ਨਾਲ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਲਗਾਇਆ ਸੀ, ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਸਮੇਤ ਯੂਨਿਟਾਂ ਨੂੰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਲੈ ਕੇ ਕਾਬੁਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਧੀਕ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਆਈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਬੁਲ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਲਈ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿਯਮ 14 (6) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਵਧੀਕ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਕੋਲ 11 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ 61 ਯੂਨਿਟ ਦੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਨੇ 19 ਜੁਲਾਈ, 1954 ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਕਾਬੁਲ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਕਿ ਵਧੀਕ ਨਿਗਰਾਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਸੀ, ਨੇ ਇਵੈਕੂਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਤਹਿਤ ਡਿਪਟੀ ਕਸਟਡੀ-ਜਨਰਲ (ਮਿਸਟਰ ਪਾਹਵਾ) ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਨਿਵਾਰਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ 4 ਫਰਵਰੀ, 1953 ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਮੁਵੱਕਿਲ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਪਲਾਟ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਵਧੀਕ ਨਿਗਰਾਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਡਿਪਟੀ ਕਟੋਡੀਅਨ-ਜਨਰਲ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਧੀਕ ਨਿਗਰਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ (ਏ) ਕਿਉਂਕਿ ਅਲਾਟਮੈਂਟ 22 ਜੁਲਾਈ, 1952 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, (ਬੀ) ਕਿਉਂਕਿ 4 ਫਰਵਰੀ, 1953 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਸੀ, ਅਤੇ (c) ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜੋ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕੋਲ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਬਹਾਲੀ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਕਾਬੁਲ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖੋਹਿਆ ਗਿਆ ਇਲਾਕਾ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਕਾਬੁਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਖੇਤਾਂ ਦੀ ਸਿੱਚਾਈ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਖਰਚੇ 'ਤੇ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਡੁਬੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਈ, ਵਧੀਕ ਨਿਗਰਾਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ

ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜਿਸ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਉਹ ਕਾਬੁਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਹੁਕਮ 2 ਮਾਰਚ 1955 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ-ਜਨਰਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਕਪੂਰ, ਜੇ., ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਈ ਸੀ, ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਮੀਖਿਆ ਅਧੀਨ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ, ਜੇਕਰ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਖੋਖੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਬੈਠੇ ਅਲਾਟੀ ਨੂੰ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਨੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ-ਜਨਰਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਹੀ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਿੱਟਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੰਡਮ, ਮਨਾਹੀ ਅਤੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀਆਂ ਰਿੱਟਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਮੰਡਮਸ ਦਾ ਆਦੇਸ਼, ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਨੀਵੀਂ ਅਦਾਲਤ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਡਿਊਟੀ ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਤੋਂ। ਇਹ ਇੱਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਕੇਲ ਹੈ ਪਰ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਮਨਾਹੀ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਹੈ। ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਜਾਂ ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਕੇਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਘਟੀਆ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਤੋਂ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਘਟੀਆ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂ ਵੱਧ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੋੜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਿਆ ਹੈ। ਰਿੱਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਿਆਂਇਕ ਅਤੇ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇਸਦੇ ਕੇਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਗਲਤੀਆਂ ਅਤੇ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ, ਜਾਂ ਅਖਤਿਆਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ, ਜਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਵਿਰੋਧੀ ਸਨ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੀ

ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਖੋਜ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ. ਇਹ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਝੂਠ ਹੈ ਜੋ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਤਾਂ ਹੀ ਜੇਕਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਿਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘਟੀਆ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਆਰ. ਵੀ. ਨਾਰਥਮਬਰਲੈਂਡ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਪੀਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਸਪਾਰਟ ਸ਼ਾਅ (1))), ਪਰ ਜੇਕਰ ਗਲਤੀਆਂ ਹਨ ਦੁਰਘਟਨਾਤਮਕ, ਹਾਨੀਕਾਰਕ, ਤਕਨੀਕੀ ਜਾਂ ਰਸਮੀ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਨਾਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਜਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਕਾਫ਼ੀ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਰਿੱਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਡਿਪਟੀ ਕਟੋਡੀਅਨ-ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ 2 ਮਾਰਚ, 1955 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਬੇਨਿਯਮੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਲਾਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਅਫਸੋਸ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਗਲਤੀ ਜੋ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਸਟੋਡੀਅਨ-ਜਨਰਲ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹਦਾਇਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਜੋ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਿਯਤ ਅਸਧਾਰਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਏਗੀ। ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੁਆਰਾ। ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਡਿਪਟੀ ਕਟੋਡੀਅਨ-ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਐਡਮਿਨੀਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਇਵੈਕੁਏ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 27 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ: -

"27 (1) ਗਾਰਡੀਅਨ-ਜਨਰਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ 'ਤੇ ਜਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਮੰਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਜਾਂ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਜਾਂ ਉਚਿਤਤਾ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਉਹ ਸਹੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ:

ਡਿਪਟੀ ਗਾਰਡੀਅਨ-ਜਨਰਲ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਕਾਬੁਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜੋ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ

ਸੀ, ਕਾਬੁਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਡਿਪਟੀ ਗਾਰਡੀਅਨ-ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਗਲਤ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਉਸਨੇ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਖਤਿਆਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਸਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਾਪਤ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਹੋਰ। ਉਸ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਦੇਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲੰਬੀ ਬਹਿਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ੍ਰੀ ਦੇਆਬੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਲੈਟਰਜ਼ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 227 ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਤਹਿਤ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈ ਕਿ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਦੇਆਬੀਆ ਦੇ ਮੁਵੱਕਿਲ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਧਾਰਾ 226 ਅਤੇ 227 ਤਹਿਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਾਂਗਾ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਾਂਗਾ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵਾਂਗਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਮੈਂ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਰਡਰ ਕਰਾਂਗਾ। ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਟੇਕ ਚੰਦ, ਜੇ. ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਟੇਕ ਚੰਦ, ਜੇ.

(2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1956 ਨਾਗ. 113

(1) (1952) 1 ਕੇ.ਬੀ. 338

Atul Sharma

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮਕੁੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ

ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਕ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।